

Stowarzyszenie ZAiKS utrudniając autorom rozwiązanie umowy mogło ograniczać konkurencję – uznała Prezes UOKiK wydając decyzję równoległe na podstawie prawa polskiego i unijnego. Stowarzyszenie zobowiązało się do zmiany zakwestionowanych zasad

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS jest najstarszą i największą organizacją zajmującą się zbiorowym zarządzaniem i ochroną praw autorskich. Obok kilkunastu innych działających w Polsce udziela zezwoleń na korzystanie z utworów, sprawuje kontrolę nad sposobem ich eksploatacji, a także inkasuje i dzieli środki finansowe uzyskane od użytkowników. Jednocześnie ZAiKS jest jedyną organizacją, która wykonuje na terenie Polski zbiorowy zarząd prawami autorskimi do utworów muzycznych i słowno-muzycznych. Z tego powodu musi przestrzegać zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku.

Praktyka, którą zakwestionowała Prezes UOKiK, dotyczy zarówno twórców będących członkami stowarzyszenia, jak i niemających takiego statusu. Jak wykazało prowadzone postępowanie zgodnie z uchwałą Rady Stowarzyszenia ZAiKS mogli oni zrezygnować z powierzenia praw Stowarzyszeniu z sześciomiesięcznym okresem wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego. Oznacza to, że okres pomiędzy wypowiedzeniem a rozwiązaniem umowy mógł wynieść w niektórych przypadkach nawet półtora roku. Zdaniem Prezes UOKiK zastosowanie tak długiego terminu wypowiedzenia mogło ograniczać konkurencję na rynku zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów muzycznych i słowno-muzycznych. Zakwestionowane zasady rezygnacji przez autora z usług ZAiKS ograniczały autorom możliwość wyboru w rozsądnym terminie innej metody zarządzania ich prawami, jeżeli uznaliby, że ZAiKS działa nieefektywnie, bądź w przypadku pojawienia się podmiotu oferującego lepsze warunki niż ZAiKS. Długi termin rezygnacji mógł zniechęcać autorów do zawarcia umowy z innymi podmiotami zarządzającymi prawami autorskimi, a potencjalnych konkurentów do wejścia na rynek, na którym działa Stowarzyszenie.

W toku postępowania ZAiKS zobowiązał się do zmiany zakwestionowanych zasad poprzez skrócenie okresu wypowiedzenia do trzech miesięcy, ze skutkiem na koniec półrocza kalendarzowego. Stowarzyszenie ma czas na wykonanie zobowiązania do 31 grudnia 2010 r.

Prezes UOKiK uznała, że praktyka ZAiKS mogła naruszać nie tylko przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ale również regulacje unijne (art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) z uwagi na jej wpływ na handel między państwami członkowskimi. Zakwestionowane postanowienia mogły utrudniać przedsiębiorcom działającym w innych państwach członkowskich UE podjęcia się zarządzania prawami autorskimi polskich autorów. Dlatego postępowanie przeciwko ZAiKS prowadzone było również na podstawie przepisów unijnych, a ostateczna decyzja była konsultowana z Komisją Europejską.

Warto podkreślić, że decyzja w sprawie ZAiKS jest już ósmą wydaną przez Prezesa Urzędu równoległe na podstawie prawa krajowego oraz unijnego. Jednocześnie jest pierwszym przykładem decyzji, w której zarówno na podstawie prawa krajowego i unijnego nałożono na przedsiębiorcę zobowiązania. Również Komisja Europejska posiada uprawnienie do wydawania tzw. decyzji zobowiązujących, ostatnia dotyczyła linii lotniczych British Airways, American Airlines i Iberia.

Osoby zainteresowane problematyką związaną z prawem własności intelektualnej oraz wpływem nowych technologii na rozwój przedsiębiorców i regionów zapraszamy na konferencję jubileuszową z okazji XX-lecia UOKiK "Ochrona konkurencji na rynkach nowych technologii", która odbędzie się 13 września br. w Krakowie. W spotkaniu organizowanym przez Delegaturę UOKiK w Krakowie oraz Uniwersytet Jagielloński, udział wezmą m.in. przedstawiciele Komisji Europejskiej, przedsiębiorców i zrzeszających ich organizacji, kancelarii prawnych, reprezentantów środowiska naukowego oraz biznesowego. Szczegółowy program konferencji znajduje się na stronie XX-lecia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W związku z ograniczoną liczbą miejsc prosimy o potwierdzenie uczestnictwa na adres marek.szarzynski@uokik.gov.pl lub telefonicznie (tel./faks: 12 421 75 79, 421 74 98) w terminie do środy 8 września.

UOKiK